

Pride-perikelen

4

Pride Leiden was niet voor iedereen een feest van verdraagzaamheid. Activisten die protesteerden tegen 'pinkwashing' kregen klappen van de politie. 'Waarom zijn wij van de brug geslagen?'

6

Gewonnen! Studenten én hun huisbaas winnen 25.000 euro

3

Fossiele banden Bij opening academisch jaar mogen critici meepraten

Recht op verzet De democratie kan niet zonder protest, vindt jurist Francesc Claret. Hij zag hoe de Spaanse overheid de roep om onafhankelijkheid van Catalonië met geweld smoorde. 'Als verzet wegvalt, blijven er twee opties over: revolutie of tirannie'

12

Jurist Francesc Claret zag hoe de Spaanse overheid de roep om onafhankelijkheid van Catalonië met geweld smoorde. Het inspireerde hem tot een proefschrift over het recht op verzet. ‘Als dat wegvalt, blijven er twee opties over: revolutie of tirannie.’

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO TACO VAN DER EB

In 2017 werkte de Catalaanse politicoloog en jurist Francesc Claret (1971) in Colombia waar hij als VN-gezant de uitvoering van de vredesakkoorden tussen de overheid en de voormalige guerrillabeweging FARC begeleidde. Daar keek hij ‘verrast en gechoqueerd’ naar de beelden van geweld rond het onafhankelijkheidsreferendum in Catalonië. De Spaanse autoriteiten hadden het referendum illegaal verklaard en grepen hard in tegen Catalanen die toch wilden gaan stemmen. ‘Ik kon nauwelijks geloven wat er gebeurde’, vertelt Claret via Zoom vanuit Barcelona. ‘Duizenden mensen die gebruik wilden maken van hun democratisch recht werden lastiggevallen, geduwd en zelfs geslagen door de politie.’ Tussen de massa stonden ook familieleden. ‘Ze waren in gevaar, mijn neef kreeg een klap tegen zijn hoofd van een agent. Het was deprimerend. Ik begon me af te vragen: is dit een democratie? Mogen we niet eens meer voor een politieke opvatting opkomen zonder gecriminaliseerd te worden? Zo’n gewelddadige reactie van de autoriteiten. Dat was echt... Het is beter dat ik het woord dat in me opkomt niet gebruik. Het was allemaal vreselijk, laat ik het daar maar op houden.’

Het brute optreden zorgde er voor dat Claret zich ging verdiepen in het recht op verzet en het moment waarop een democratie verandert in een niet-vrije staat. Vandaag hoopt hij in Leiden te promoveren op een proefschrift over het zogeheten *ius resistendi*, het recht op verzet. De bikkelharte reactie van de Spaanse staat op de Catalaanse onafhankelijkheid, diende als initiële inspiratie, legt hij uit. ‘Maar mijn promotor, hoogleraar encyclopedie van de rechtswetenschap Afshin Ellian, overtuigde me om het onderzoek veel breder te trekken en minder politiek te maken. In het proefschrift refereer ik ook weinig aan Catalonië en richt me op vrije democratieën in het algemeen.’

In principe kunnen alle inwoners daar hun zorgen vrij uiten en worden hun rechten beschermd, aldus Claret, ‘zodat de balans tussen verschillende groepen in een samenleving wordt gevonden’. Dat is het idee althans. Maar in de praktijk is dat vaak niet het geval. ‘In toenemende mate reageren overheden namelijk hardhandig, met gebruik van het gehele staatsapparaat, de politie, de rechterlijke macht op publieke zaken die als bedreiging voor de status quo worden gezien. Protest en activisme worden vaak gecriminaliseerd. Dat zie je bijvoorbeeld bij Occupy, Black Lives Matter, Extinction Rebellion en de gele hesjes in Frankrijk.’ De nadruk bij de overheid ligt op veiligheid en niet op de zorgen van demonstranten. ‘Overheden nemen ook niet de verantwoordelijkheid voor het ingrijpen door de politie, maar verschuilen zich achter hen. Ze willen die verantwoording ook niet afleggen omdat ze weten dat verzamelen, protesteren en zelfexpressie rechten zijn in een democratie. Er wordt ingegaan tegen de principes die de basis vormen van een vrije democratie.’

Claret pleit dan ook voor een algemeen recht op verzet. ‘Protesten hebben namelijk een stabiliserend effect op een goed functionerende democratie. Als dat evenwicht wegvalt, dan blijven er uiteindelijk nog twee opties over: revolutie of tirannie.’ De staat kan volgens hem niet uitsluitend kijken naar overlast en veiligheid. ‘Er moet ook erkenning zijn voor de grieven van de demonstranten. Hoe legitiem zijn hun eisen en wensen? Uit onderzoek naar ruim 3000 demonstraties blijkt dat bij 20 procent van deze bijeenkomsten sprake was van een vorm van geweld door demonstranten. Toch gaat daar heel veel van de aandacht naar uit.’

Claret wil het recht op verzet niet vastleggen in wetgeving. ‘Je kunt niet alle gedragingen van mensen bepalen in wetten. Er zijn steeds andere situaties waartegen verzet mogelijk is. Het recht op verzet moet meebewegen met die ontwikkelingen. Het moet constant

Een demonstrant wordt weggedragen door de politie tijdens de blokkade van de A52 in maart van dit jaar

Democratie kan niet zonder verzet

en rol spelen in juridische afwegingen. Welke waarden van de democratie staan op het spel? Voldoet de staat aan deze waarden? Het recht op verzet is onderdeel van het democratisch proces. Het is een reactie op hoe de overheid macht uitoefent.’ Inmiddels is de jurist vertegenwoordiger van de Catalaanse regionale regering in Groot-Brittannië en Ierland. Hij zucht diep als hij over de mogelijke onafhankelijkheid van Catalonië spreekt. ‘Het is een puinhoop. Onlangs waren er verkiezingen in Spanje. Er was geen duidelijke meerderheid voor een partij.’ Er zijn nu onderhandelingen tussen de linkse partij PSOE van demissionair premier Sánchez met Catalaanse separatisten om toch een meerderheid te krijgen. ‘Een van de zaken die op tafel ligt is amnestie voor personen die zijn vervolgd vanwege hun rol in de Catalaanse onafhankelijkheidsstrijd.’ Het gaat dan niet alleen om politici als Catalaanse ex-president Carles Puigdemont die in ballingschap leeft. Zijn partij Junts per Catalunya kan een doorslaggevende rol spelen. ‘Duizenden Catalanen zijn vervolgd of hebben op een andere manier geleden onder het beleid van de Spaanse overheid: echt belachelijk. Maar wellicht komt die amnestie er. Eerst criminaliseren en als dat niet meer uitkomt, dat maar aanpassen. Typisch politiek.’ Toch denkt Claret dat onafhankelijkheid voorlopig onhaalbaar is. ‘Het idee was dat we het zouden kunnen bereiken met steun van de EU.’ Maar die hulp bleef uit, de kant van machtige lidstaat Spanje werd gekozen. ‘We zijn gebotst op de Europese politieke realiteit. Er is een stevig debat noodzakelijk in Catalonië over hoe we het nu verder gaan aanpakken, zelfs over of onafhankelijkheid überhaupt haalbaar is.’

Francesc Claret, On the nature of the right to resist. A rights-based theory of the *ius resistendi* in liberal democracies. Promotie donderdag 7 september

De politie hoort niet op de uni

Een studentenbezetting is geen misdaad, maar een geëigende manier van politiek bedrijven, betoogt **Judith Naeff**. Mocht de Leidse universiteit binnenkort worden bezet, wat niet ondenkbaar is, dan moet het bestuur vooral niet ingrijpen.

In het academisch jaar 2022-23 vonden er diverse studentenbezettingen plaats in Nederland. In Groningen werd meerdere keren gedemonstreerd voor beter beleid voor sociale veiligheid en het terugdraaien van het ontslag van hoogleraar Susanne Täuber. Studenten aan de Erasmus Universiteit Rotterdam veroordeelden de fossiele banden van de universiteit, de preciaire contracten van docenten en oplopende studieschulden. Aan de Universiteit van Amsterdam bezetten studenten in januari de leegstaande Academische Club. En in mei organiseerde de internationale organisatie End Fossil een bezetting in onder andere Utrecht, Delft en Rotterdam. Bij deze acties was hardhandig politieoptreden eerder regel dan uitzondering. In Amsterdam werden dertig actievoerders met veel bombarie gearresteerd. In Groningen werd een student de trap afgesleurd en ook in Rotterdam werd er volgens meerdere demonstranten onnodig geweld gebruikt.

ringen, en buiten een nog altijd uiterst hiërarchische organisatiestructuur. Bij de bezetting in Rotterdam werden een kapper en een leeshoek ingericht; in Utrecht waren yogalessen en colleges over biodiversiteit. In het Maagdenhuis in 2015 werden colleges en vergaderingen afgewisseld met muziek en performance. Activisten noemen het een transformerende ervaring. Door gelijkheid en autonomie te praktiseren en beleven in het hier en nu, toon je onomstotelijk aan dat het anders kan. De politie handhaaft de wet: studenten hebben geen bevoegdheid de ruimte (na sluitingstijd) te betreden. Maar de bezettende student stelt een andere opvatting van de academische ruimte voor: een die niet gedefinieerd wordt door bezit, maar door de academische gemeenschap zelf; en een die niet gedreven wordt door maximalisatie van de productiviteit, maar door het werken in gelijkwaardigheid in dienst van het algemeen belang.

Het is aan het college van bestuur om te kiezen voor gemeenschap boven bezit en voor veiligheid boven beveiliging. Dat is wat Utrechtse demonstranten in mei bedoelden met hun slogan ‘De politie hoort niet thuis op een campus’.

In Leiden zijn studenten historisch gezien minder actiebereid en meer genegen tot compromis dan elders in Nederland, maar ook hier zijn de nodige demonstraties en bezettingen geweest. Gezien de veranderende populatie en de groeiende actiebereidheid, is het niet ondenkbaar dat studenten komend jaar ook in Leiden of Den Haag een gebouw zullen bezetten. Vorig jaar werd er al actie gevoerd bij de dies natalis, en ondertekenden meer dan duizend medewerkers, studenten en alumni de oproep banden met de fossiele industrie te verbreken. De universiteit heeft recentelijk openheid van zaken gegeven en aangekondigd op 27 september in gesprek te gaan met de academische gemeenschap. Maar is dat (snel) genoeg? Er is immers nog geen enkele concrete beleidsverandering ingezet, terwijl de kwestie minstens twee jaar geleden al werd aangekaart.

En er speelt meer. Actiegroep Casual Leiden heeft succesvol gepleit voor meer vaste contracten, maar enkele afdelingen blijven hardnekkig vasthouden aan uiterst preciaire arbeidsrelaties tot grote onvrede van zowel staf als studenten. En op het gebied van sociale veiligheid heerst eveneens onvrede.

Hoe zal de Universiteit Leiden reageren, mochten studenten kiezen voor actie op hun campus? De afgelopen jaren beloven weinig goeds. Toen minder dan vijftien studenten in 2017 een ‘die-in’ organiseerden op het plantsoentje op de eerste verdieping van het Wijnhavengebouw in Den Haag, stonden er binnen enkele minuten een stuk of tien politieagenten bij. Het gebruik van smart camera’s en het cancelen van een evenement georganiseerd door Students for Palestine laten ook de neiging zien om te handelen in de geest van controle en beveiliging, in plaats van gemeenschap en dialoog.

Die twee voorbeelden tonen overigens ook de waakzaamheid van de academische gemeenschap die met demonstraties, brieven en opiniestukken het college van bestuur wist te bewegen terug te keren van zijn dwaling. Liever dan te protesteren na weer een escalatie richt ik me ditmaal bij voorbaat tot het bestuur: geef als-tubief het goede voorbeeld en betracht grote terughoudendheid bij het inzetten van politie tegen de academische gemeenschap.

Judith Naeff is universitair docent aan het Leids Instituut voor Regiostudies (LIAS)

‘Het college van bestuur moet kiezen voor veiligheid boven beveiliging’

Universiteiten zijn historisch gezien plaatsen van politieke bewustwording en mobilisatie. Studentenbewegingen speelden wereldwijd een belangrijke rol in de strijd voor dekolonisatie, emancipatie en democratie. In Nederland geldt de bezetting van het Maagdenhuis in 1969 nog altijd als keerpunt in de organisatie van het hoger onderwijs.

Een studentenbezetting is geen misdaad, maar een historisch gegroeide en geëigende manier van politiek bedrijven. woinActie roept al bijna tien jaar op tot democratisering van Nederlandse universiteiten. Adviezen van medezeggenschapsraden worden consequent in de wind geslagen, vrijwel altijd uit financieel belang. De studentenbezettingen zijn een direct gevolg van dit democratisch falen. Actie voeren is een alternatief wanneer de politiek van representatieve vertegenwoordiging niet naar behoren functioneert. Daarnaast zijn campussen veranderd. In de jaren zeventig van de vorige eeuw werden de ivoren torens omgevormd tot semi-publieke ruimten, maar daarvan is in de afgelopen drie decennia de vastgoedwaarde steeds belangrijker geworden. Dat is ook te zien. In hypergepolijste gebouwen mogen studenten alleen op een daarvoor aangewezen prikbord een poster ophangen; de gaarkeukens van weleer zijn overgenomen door private foodcorners; en er woedt een strijd om behoud van eigen kantoorruimten. Een bezetting raakt het bestuur daarom waar het pijn doet – vastgoed – en richt zich op de manifestatie van een breder probleem: rendementsdenken in het hoger onderwijs.

Maar het overnemen van ruimte en tijd is niet alleen een drukmiddel in de vorm van sabotage; het is ook ‘prefiguratief’. Dat wil zeggen, staf en studenten benaderen elkaar in een nieuwe, autonome ruimte om samen te denken over de toekomst van de universiteit en de samenleving. Een ruimte buiten de dagelijkse druk van cijfers, publicaties, deadlines en vergade-

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4,500 euro te boven gaan.

Gezocht: tutor (bedrijfs)economie. Op zoek naar een aardige student die wil bijverdienen aan het helpen van een 4

vwo'er in Leiden. Indien interesse, stuur een bericht naar Kathy.06-38401236.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. btw voor elke vijftiendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.v., Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem, +31 (0)23-5714745, info@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.online
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 30.000

Hoofredactie: Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman
a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl

Marciëlle van der Kraan
m.w.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Tamar Tros (stagiair)

Medewerkers: Romy van den Akker | Pim Bakx | Emiel Beinema | Lente van den Berg | Cees van den Boom | Remco Breuker | Josette Daemen | Omar Ghaly | Lorenzo Gerritsen | Olaf Leeuwis | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:
Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Fotografie: Taco van der Eb | Marc de Haan

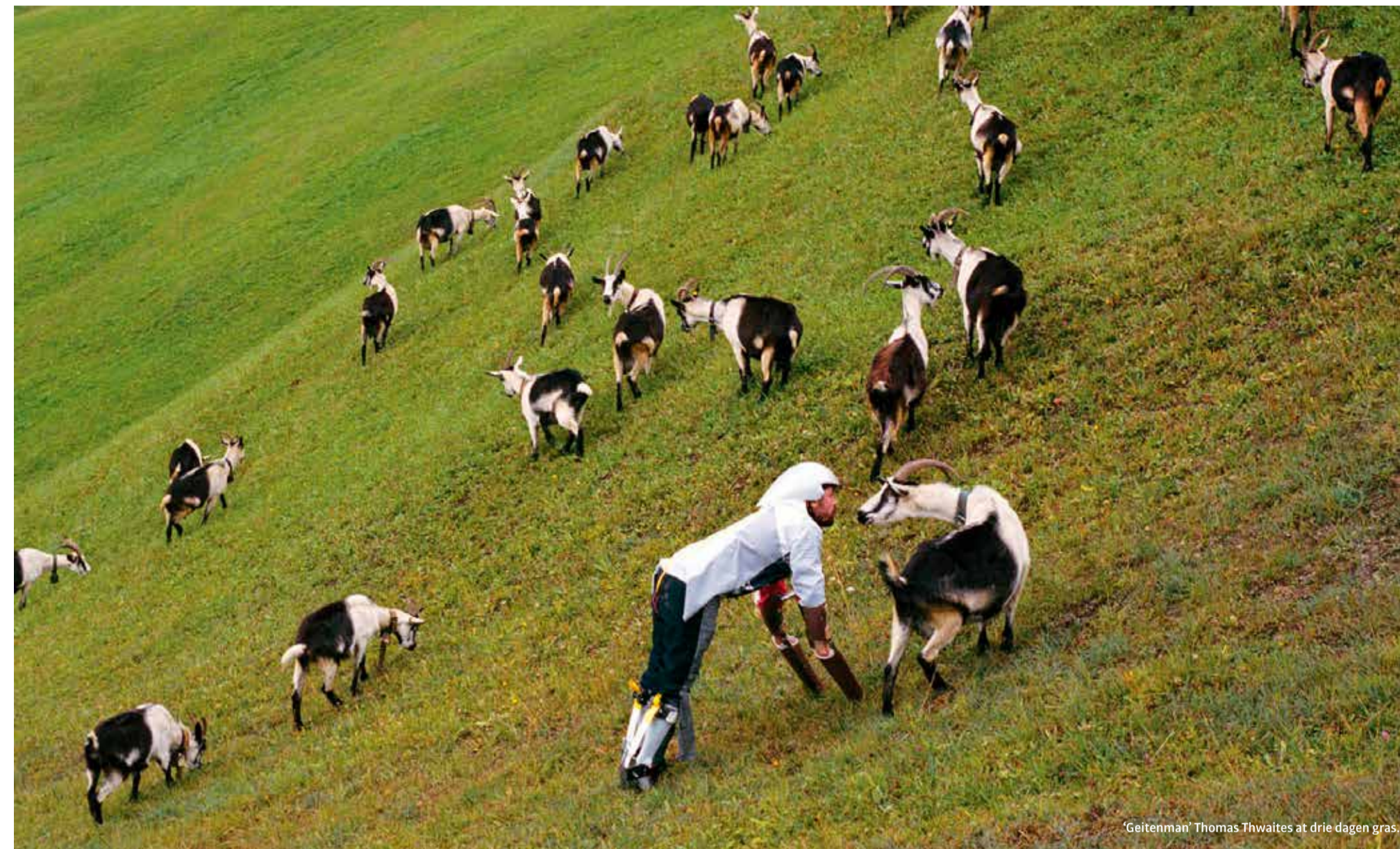
Illustraties: Bas van der Schot | Bandirah | Silas.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet B.v. Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem
Telefoon 023-571 47 45 |
E-mail sales@bureauvanvliet.com
<https://bureauvanvliet.com/>
advertentie/Weekblad

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vicevoorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmann | Nour Eldin Emara | Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijntje Smits

CULTUUR

Wat we van geiten kunnen leren

Hoe slurpen social media onze aandacht op? En wat gebeurt er met je als je als geit gaat leven in de Zwitserse Alpen? Het kennisfestival Days of Art and Science, de komende week op verschillende plekken in de stad, beantwoordt die vragen.

DOOR MARK REID

Tussen 11 en 17 september barst Leiden van de kunstzinnige en intellectuele activiteiten als wetenschap en kunst samenkomen tijdens de *Days of Art and Science*, een meerdaags programma met muziek, kunst, lezingen en vooral veel nieuwsgierige blikken op mogelijke toekomst.

Brave New World
Nergens zijn er meer blikken vooruit dan tijdens Brave New World, een tweedaagse conferentie in museum Naturalis over hoe toekomstige technologie het menselijk leven zal beïnvloeden. Het thema van dit jaar is aandacht in al haar vormen. Panels van wetenschappers, kunstenaars en filosofen gaan de discussie aan over de toekomst van onze aandacht. Hoe verdelen we die, welke onderwerpen verdienen over een eeuw nog onze aandacht, en hoe tast technologie onze aandachtsspanne aan?

Leiden Shorts
Als je concentratie al helemaal is gesloopt door te veel sociale media scrollen op je telefoon, kun je gelukkig nog terecht bij het jaarlijkse korte-filmfestival Leiden Shorts, waar de kortste film slechts een minuut duurt. Daarnaast zijn er nog zo'n vijftig andere films te zien, van fictie en documentaires tot experimentele en animatiefilms van maximaal een half uur lang. Het publiek speelt dit jaar een extra belangrijke rol. Niet alleen kun je stemmen voor de juryprijs, ook gaat het festival bij zichzelf te rade welke invulling het moet hebben in de toekomst.

Wavelength

In een kantoorgebouw op het Bio Science Park vindt de tweede editie van het eendaagse muziekfestival Wavelength plaats. Een ongebruikelijke plek, maar toch blijkt de link met bioscience dichterbij dan je zou denken bij de uitvoering van Richard Reed Parry's *Music for the Heart and Breath* door muziekensemble Stargaze. Tijdens het optreden hebben de muzikanten een stethoscoop op en laten ze het ritme van de muziek bepalen door de snelheid van hun eigen hartslag en ademhaling. Getraind als ze zijn, laten de muzikanten zo de ritmes samenkomen tot een harmonieuze en unieke uitvoering van het werk.

Nacht van ontdekkingen

Grote klapper van de kunstzinnige week is de Nacht van Ontdekkingen op 16 september, wat voorheen de Nacht van Kunst en Kennis heette. Inmiddels dus van naam is veranderd, maar het maakt nu wel deel uit van de nieuwe Days of Art and Science en moet niet verward worden met de Museumnacht die in juni plaats

vindt. Hoe het dit jaar dan ook precies heet, het is een avond met muziek, lezingen en kunst in de Hortus Botanicus, het Academiegebouwen de Oude Sterrewacht. Hoofdspreker tijdens de Nacht is de Britse kunstenaar en 'geitenman' Thomas Thwaites, die een lezing geeft over hoever we met technologie kunnen gaan om eigenschappen van andere diersoorten over te nemen. Best ver zo blijkt, want Thwaites deed een redelijk succesvolle poging om aan de beslommeringen van het menselijk bestaan te ontsnappen door met hulp van protheses aan zijn armen en benen te leven als een geit op een boerderij in de Zwitserse Alpen, waar hij drie dagen lang gras at en een kudde geiten bij probeerde te houden op een steile bergheiling. Thwaites zet graag de relatie tussen mens en natuur op zijn kop. Zo ook in zijn nieuwste werk waarbij hij probeert een gezinsauto te maken die geen enkele negatieve impact heeft op het milieu en ongevaarlijk is voor alle mensen. Thwaites weet ook al dat deze 'harmless car' van begin af aan een onmogelijke droom is, maar desondanks is hij erin geslaagd om een karretje te maken dat echt kan rijden en in de verte nog het meest wegheeft van een rietaanmand op wielen. Dat zijn uitvinding nooit grootschalig gebruikt gaat worden deert niet. Zijn vragen over onze nadelige invloed van onze consumptie maatschappij op de natuur boeten daardoor niet in aan urgentie. Misschien is het voor de natuur maar het beste als we net als Thwaites als geiten gaan leven op een Zwitserse bergheiling.

Days of Art and Science, 11-17 september, verschillende locaties en toegangsprijzen

Onderzoek naar ijsmummie Ötzi. Foto Foto M. Samadelli/South Tyrol Archaeology Museum

Ijsmummie bleek toch donker en kaal te zijn. Hoe kan dat?

Uit recent onderzoek blijkt dat ijsmummie Ötzi – de oudste menselijke mummie uit Europa – er anders moet hebben uitgezien dan werd aangenomen. Moleculair bioloog Jac Aarts legt uit hoe dat kan.

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN

Hoe neem je erfelijk materiaal af bij mummies of skeletten?

'We boren een gaatje in het bot om zo DNA te oogsten. In bot is DNA het best beschermd. In een koude en droge omgeving blijft het het best bewaard, omdat dan de inwerking van micro-organismen zoals bacteriën beperkt blijft. Die kunnen namelijk kleine breukjes in het DNA maken. 'Er zit eiwit om het DNA heen. Nadat het bot is opgelost, kun je het eiwit eraf halen, zodat je kaal DNA hebt. In goede omstandigheden kun je in oude monsters nog relatief veel van die DNA-strengen vinden, maar te weinig om daar echt wat mee te kunnen doen. Daarom vermenigvuldigen we het met een techniek die DNA exact kan kopiëren. Dan heb je genoeg om de puzzel te kunnen leggen voor iemands unieke DNA-code.

'Bij DNA van goede kwaliteit worden op elke positie enkele tientallen DNA-stukjes gevonden. Stel: je hebt vijftig stukjes waarvan er 48 op een bepaalde positie een C bevatten en twee keer iets anders. Dan weet je dat op die positie een C moet staan. Dat doe je voor elke positie, tot je het volledige plaatje hebt. Dat is nog best lastig, want de oude DNA-strengen hebben allemaal breukjes en die zitten niet allemaal op dezelfde plek. Maar je moet dan kijken waar de posities elkaar overlappen.'

Hoe weet je vervolgens hoe een mummie er vroeger heeft uitgezien?

'We kunnen het geslacht zien, of die blauwe ogen had, de kleur en structuur van het haar, en aan welke etnische groep iemand verwant is. De genetische samenstelling kan aanwijzingen geven over de mate waarin een individu of bevolkingsgroep in isolatie leefde en over eventuele migratiepatronen. 'Het kan ook meer duidelijkheid geven over bijvoorbeeld ons immuunsysteem, dat bepaalt hoe vatbaar we zijn voor infecties of erfelijke ziekten. Alleen spelen daarbij omgevingsfactoren soms ook een rol, dus je hebt nooit honderd procent zekerheid.'

De wetenschappers die ijsmummie Ötzi als eerste onderzochten bleken er op sommige punten naast te zitten. Hoe komt dat?

'Daar was sprake van contaminatie. Dat betekent dat een monster besmet raakt met DNA van de moderne mens. 'We kunnen modern en historisch DNA nu veel beter scheiden van elkaar. Als DNA verouderd, veranderen de posities van de uiteinden van de strengen van C's in T's, en aan de overliggende zijde van G's in A's. Als je dus ziet dat aan het uiteinde van een DNA-streng een T zit in plaats van een C, is dat een aanwijzing dat het een oud stukje DNA is. 'Door dit nieuwe DNA eruit te filteren, kwamen we erachter dat Ötzi een donkerdere huid had dan eerst werd gedacht. Maar ook dat hij helemaal geen dikke bos haar had, maar kalend was. De belangrijkste bevinding is toch zijn afstamming, want nu blijkt dat hij niet van de herders uit Oost-Europa afstamt, maar van Anatolische boeren uit het huidige Turkije. Hoe hij er precies uitgezien moet hebben, weten we nog niet. Gezichten kunnen we nog niet reconstrueren.'

Gaat dat nog wel gebeuren?

'Ik denk dat dat op den duur zeker mogelijk is. Ik wil ook gelijk waarschuwen voor dit soort technieken, want er zit ook een duistere kant aan. 'Om die reden kan ik niet begrijpen dat mensen zomaar hun DNA afstaan, bijvoorbeeld om onderzoek te doen naar hun gezondheid of afkomst. Zodra ze uit DNA kunnen afleiden hoe iemand er precies uitziet, is je privacy echt zoek. 'Daarnaast is het ook gevaarlijk als bij verzekeringsmaatschappijen bekend wordt wie meer risico heeft om ziek te worden. Mensen zijn solidair met elkaar, omdat ze niet weten of ze ziek zullen worden. Maar als dat wel bekend wordt, waarom zouden gezonde mensen dan nog een even hoge premie willen betalen als ongezonde mensen? Hoe mooi deze techniek ook is, het brengt ook een kwaadaardige kant met zich mee.'

LAMME LEIDSE MEMES

‘Het voelt soms alsof ik ook op reis mag’

DOOR EMIEL BEINEMA
FOTO TACO VAN DER EB

Waarom wilde je graag bij Bever werken?

‘Ik nam een tussenjaar om na te denken over mijn master en te sparen voor een buitenlandstage. Ik begon als labassistent op de universiteit. Ik wilde meer uren maken, dus zocht er een baantje bij. Horeca heb ik al eerder gedaan, maar dat vind ik door de tijdsdruk soms te hard werken.

‘Toen kwam ik uit bij Bever. Iedereen in het team vindt het leuk om op reis te gaan en avonturen te beleven. Dat zorgt voor een gezellige sfeer. Na december hadden ze op de universiteit geen werk meer voor me, dus toen ben ik bij Bever

van een paar uur naar vier dagen in de week gegaan. Nu de colleges weer beginnen, werk ik wat minder.’

Beleven jullie buiten het werk ook avonturen?

‘Zeker! We gaan samen wandelen en in september heb je Beverfest, waar alle bevers naartoe gaan. Daar wordt goed geëst. We hebben natuurlijk een kerstdiner, en best vaak borrels. Er zijn ook collega’s samen gaan klimmen in de zomer. ‘Tijdens het werk is het ook gezellig. Natuurlijk, als er klanten zijn, dan help je die zo goed mogelijk, maar soms is het wat rustiger en kunnen we zelf de nieu-

we producten passen. We hebben vaak hele gesprekken over waarom we iets wel of niet zouden kopen.’

Koop je zelf veel?

‘Het is wel gevaarlijk: op “relatiedagen” krijgen vrienden van de winkel zo procent korting. Wij krijgen die als personeel standaard al, dus komen we op 36 procent. Dan staat iedereen elkaar ervan te overtuigen om toch gewoon die broek te kopen, of die tas, vanwege de grote kortingen. Ik heb mijn aankopen niet per se allemaal nu nodig, maar het sluit goed aan bij mijn studie: als je veldwerk moet doen, heb je goede spullen nodig.’

Wat is je favoriete aankoop?

‘Mijn favoriete aankoop is een houthakkersjack, omdat ik hem vet vind en vaak draag. Bever is erg gespecialiseerd, maar we verkopen ook een paar merken die steeds meer fashionable zijn. Die kleding is wat duurder – die koop ik met de korting, natuurlijk – maar je kunt er heel lang mee doen en daar is steeds meer aandacht voor.’

Is het werken met de klanten net zo leuk als met je collega’s?

‘Ik vind de backpack-afdeling het leukst. Daar komen mensen die voor het eerst een lange reis maken of een vette trail gaan lopen. Het aanmeten van zo’n backpack duurt wat langer, dus dan raak je met mensen in gesprek. Negentien van de tien keer gaat dat over hun reis. Meestal hebben ze ook nog andere spullen nodig, dus dan kan ik met ze meedenken. Het voelt bijna alsof ik met ze mee op reis ga.

‘Natuurlijk zijn er ook klanten die minder gezellig zijn. Die hebben geen zin in verkooppraatjes of weten zelf precies wat ze nodig hebben en vinden het dan vervelend dat ik bepaalde dingen nog moet opzoeken. In het weekend komen juist heel leuke klanten. Die weten dat het druk is, maar blijven heel relaxed. Die zijn dankbaar dat ik ze kennis kan bijbrengen die ze zelf niet hebben.’

COLUMN | OMAR GHALY

‘Vaak doorgestuurd’ betekent vooral: dit wordt smullen

Iedereen die in Leiden studeert is bekend met de tamtam. Zodra er iets gebeurt dat enigszins in het oog springt, zijn we er als de kippen bij om het met elkaar te delen. Hoe verser het nieuws, hoe beter. Lees je ‘Vaak doorgestuurd’ boven een appje dan weet je: dit wordt smullen.

Soms is het zo dat we de tamtam gebruiken om iets leuks door te sturen. Kijk bijvoorbeeld naar de casus van *go home study* ofzo. Eerst luister je het fragment een aantal keer, een of andere wannabe Armin van Buuren maakt er een remix van en daarna wordt de persoon in kwestie ofwel vergeten of opgenomen in het collectief geheugen. Zo doet jaren na dato de naam Drolbert nog steeds bij velen een belletje rinkelen. Vaker is het echter zo dat we meer interesse hebben voor de

excessen van het studentenleven. Heel studierend Leiden weet dat tijdens de ontgroening van Ares, een dispuut van L.A.N.X., de feuten naar Roemenië werden gestuurd en iedereen kan je vertellen welke opdrachten ze daar moesten uitvoeren. Terwijl een week geleden niemand überhaupt ooit van het dispuut gehoord had.

We vreten het allemaal met graagte op: slaande bestuursleden, luchtbuksschietende jager-verzamelaars en wat dies meer zij. Zolang het maar schokt, sturen we alles door.

Het heeft een bepaalde verleidingskracht. Je bent *in the know* en hebt al van een incident gehoord voordat het in *Mare* of andere media staat. Met een beetje geluk krijg je gedurende de avond updates en hoef je je überhaupt niet meer af te vragen of je een film, *Lang Leve de Liefde* of Ajax gaat kijken (deze dagen sowieso een slecht idee).

Blijkbaar hebben wij als studentengemeenschap een morbide fascinatie voor alles wat fout is. Het voelt fijn om een nieuwtje te lezen, verbluft naar je telefoon te kijken en vervolgens met zijn allen met het opgeheven vingertje te zwaaien.

We smullen van de tamtam omdat het lekker is om te zien hoe iemand op zijn bek gaat.

Daarnaast is er in het hele gebeuren ook altijd een judas. Voordat een bericht rondgaat moet er iemand zijn geweest die in alle vertrouwen een foto, spraakbericht of appje doorgestuurd heeft gekregen. Deze persoon is ongetwijfeld op het hart gedrukt om het aan niemand door te sturen. Deze doet dit vervolgens toch en binnen tien minuten verspreidt het nieuws zich als een virtuele olievlek. Ik zou maar wat graag een netwerkanalyse zien van de tamtam. Wie zijn de superspreaders? Bestaan er professionele schandaaljagers? Of zijn het steeds toevallige passanten die onbedoeld een kettingreactie in gang zetten waarvan ze de gevolgen nooit hebben voorzien?

En de allergrootste vraag: hoe zit het met de nazorg? Kun je als hoofdpersoon in de tamtamsoap ergens terecht op de universiteit? Heeft Drolbert bijvoorbeeld ooit zijn naam kunnen zuiveren? Is het verhaal van de bafbrug echt gebeurd? Of een in scène gezette mythe?

Eigenlijk wacht ik nog steeds op een diepte-interview met de *go home study*-jongen. Als dat er eenmaal is, zal ik het doorsturen. Naar iedereen die ik ken.

Omar Ghalyl studeert Egyptologie

We smullen van de tamtam omdat het lekker is om te zien hoe iemand op zijn bek gaat

